

des AV. bezeichnet zu werden AV. 19, 23, 28.

मङ्गलीय (wie eben) adj. = मङ्गल्य glücklichbringend MBh. 3, 8320.

मङ्गलेश्वरतीर्थ (मङ्गल-ई० + तीर्थ) n. N. pr. eines heiligen Badesplatzes Verz. d. Oxf. H. 66, a, 33.

मङ्गल्य (von मङ्गल) 1) adj. f. घ्रा Glück bringend, — verheissend; = शिवकर MED. j. 99. fg. = मङ्गले साधु DHAR. bei UGÉVAL. zu UNĀDIS. 3, 70. = रुचिर H. an. 3, 300. मृगपतिणा: MBh. 3, 2943. 7, 2932 (nach der Lesart der ed. Bomb.). मङ्गल्यं ब्राह्मणास्य (नामधेयं) स्यात् M. 2, 31. 33. वाच: GOBH. 2, 7, 13. तूर्याणि MBh. 7, 2487 (मा० ed. Calc.). गीतानि 2488. PAÑKAR. 3, 9, 14. कन्या: R. GORR. 2, 12, 12. मङ्गल 6, 97, 20. विष्णु MBh. 1, 24. PAÑKAR. 1, 1, 6. दुर्गा MBh. 4, 179. सर्वमङ्गलमङ्गल्या (गौरी) UGÉVAL. am Schluss der UNĀDIS. शिव CIV. ० माल्ययुष्पाणि KATHĀS. 34, 110. दामन् H. 1008. ० दधियात्र RĀGA-TAR. 3, 225. SUGR. 1, 177, 3. पुराण Verz. d. Oxf. H. 20, a, 4 v. u. PAÑKAR. 2, 1, 8. ० श्रुतं शङ्खं च प्रपूजन् Verz. d. Oxf. H. 268, a, 28. त्रिलोकी० UTTARAHĀMA. 77, 3. n. = मङ्गल ein glücklichbringendes Gebet: तस्माददृष्टं मङ्गल्यं वक्तव्यं पण्डितैः सदा MĀRK. P. 31, 12. मङ्गल्यानि वाचयन्ति KAUÇ. 43. glücklichbringende Dinge VARĀH. BRH. S. 48, 41. SUGR. 2, 331, 8. = पूर्णकुम्भादि SUBHŪTIĀNDRA bei UGÉVAL. — 2) m. a) N. verschiedener Pflanzen: Linsen H. an. MED. DHAR. a. a. O. SUGR. 1, 73, 8. 197, 13. Ficus religiosa Lin., Aegle Marmelos Corr. (statt विश्व ist bei H. त्रित्व zu lesen) und = त्रायमाणा H. an. MED. Kokosnusspalme, Feronia elephantum Corr., eine Art Karamūka (रीठाकरञ्ज) und = जीवक RĀG. im ÇKDr. — b) N. pr. eines Nāgarāga VJUTP. 86. — 3) f. घ्रा a) N. verschiedener Pflanzen: eine überaus wohlriechende Sandelart AK. 2, 6, 28. H. 640. DHAR. Anethum Sowa Roxb. H. an. MED. RATNAM. 113. DHAR. Mimosa Suma (शमी) Roxb., = प्रुल्लवचा und अथःपुष्पी H. an. MED. = प्रियङ्गु und शङ्खपुष्पी H. an. = वचा DHAR. RĀG. im ÇKDr. = मापपणी, जीवन्ती, रुद्धि und कुरिङ्गा RĀG. = हर्षा RATNAM. im ÇKDr. — b) eine best. gelbes Pigment (रोचना) H. an. MED. ein best. Parfum, = चीडा RĀG. — c) Bein. der Durgā (vgl. u. 1.) DEVI-P. 44 im ÇKDr. — 4) n. saure Milch H. 99. H. an. MED. Sandelholz, eine Art Agallochum, Gold, Mennig RĀG. im ÇKDr.

मङ्गल्यक (von मङ्गल्य) m. Linsen, Cicer Lens AK. 2, 9, 17. H. 1170. HALĀJ. 2, 426.

मङ्गल्यकुसुमा (म० + कुसुम) f. eine best. Pflanze, = शङ्खपुष्पी BUĀVAPR. im ÇKDr.

मङ्गल्यदण्ड (म० + दण्ड) m. N. pr. eines Mannes RĀGA-TAR. 8, 1430.

मङ्गल्यनामधेया (म० + नामधेय) f. eine best. Pflanze, = जीवन्ती ĠA-TĀBU. im ÇKDr.

मङ्गल्यवस्तु (म० + वस्तु) n. ein glücklichbringendes Ding: सञ्जीवितेषु दर्पणादिषु मङ्गल्यवस्तुषु PAÑKAT. 138, 1. fg.

मङ्गिनी (von मङ्ग) f. Boot, Schiff H. 876. 878. HALĀJ. 3, 50.

मङ्गुप m. N. pr. eines Mannes gaṇa कुर्वादि zu P. 4, 1, 151. — Vgl. माङ्गुप.

मङ्ग. मङ्गति schmücken DUĀTUP. 3, 56. मङ्गते gehen, sich bewegen; sich auf den Weg machen; eilen; beginnen; tadeln; betrügen 4, 37.

मच्. मंचते = कल्कन DUĀTUP. 6, 12. Dieses कल्कन wird durch दम्भ, शाय und चूर्णकिरण (vgl. कल्क), erklärt: die Bed. कल्कन bei SvĀMIS

beruht wohl auf einem verlesenen कल्कन. Durgā. im ÇKDr. giebt als Beispiel: मचते तण्डुलं शिला der Stein zermalmt das Reiskorn. — Vgl. मच्.

मचकवातनी (v. 1. मेचक०) f. eine best. Pflanze (nach einer Glosse = पेटेली) ÇĀṆKE. GAṆU. 1, 23.

मचकुक् m. N. pr. eines Jaksha und der von ihm gehüteten heiligen Stätte, des Einganges nach Kurukshetra, MBh. 3, 5079 (मङ्गणक ed. Calc.). 7070. 7078. 9, 3032 (st. तुमचक्रकास्य liest die ed. Bomb. wie 3, 7078 च मचक्रकास्य).

मचर्चिका f. am Ende eines comp. so v. a. Prachtstück (गो० eine prachtvolle Kuh) gaṇa मतल्लिकादि im GAṆARATNAM. zu P. 2, 1, 66. AK. 1, 1, 4, 5. H. 1441.

मच्क् (aus मत्स्य) m. Fisch H. 1343. Sch. ÇABDAR. im ÇKDr. Verz. d. Oxf. H. 16, a, 25.

मञ्. निर्मञ्.

मञ्मदुर = مجموعه دار Aufseher über die Urkunden Ksuriç. 12.2.

मञ्जिरक m. N. pr. eines Mannes gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112. — Vgl. गाञ्जिरक.

मञ्ज. मञ्जति ved., मञ्जति DUĀTUP. 28, 122 (मञ्ज. erhält keinen Bindevocal इ Kār. 2 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10. ममञ्ज, मञ्जति (मञ्जिप्यति ep.) P. 7, 1, 60. VOP. 11, 4. 13, 4. (मा) मञ्जीस् MBh., अमाङ्गीत् BUĀT.: hier und da auch med.; मञ्जा und मञ्जा P. 6, 4, 32. मञ्जुम् 7, 1, 60. मञ्जितुम् MBh. 1, 5299. partic. मय; untersinken, versinken, untergehen: मञ्जत्य-विचिंतस: RV. 9, 64, 21. KAUSH. UP. 1, 4. KATHOP. 2, 3. नाप्सु मञ्जति ज्ञतय: R. 1, 1, 89. 39, 21. ज्ञतये धर्मलघवो लोके ऽम्भसि यथा ज्ञवा: । मञ्जति पापगुरुव: शस्त्रं स्वप्नमिवोदके ॥ Spr. 1929. 2324, v. l. KATHĀS. 36. 83. 46, 139. परायणां नौरिव मञ्जतो ऽप्सु BUĀG. P. 8, 17, 28. नावं मञ्जतोम् KAUÇ. 49. कृमिभूत: श्वविष्टायो पितृभि: सह मञ्जति M. 10, 91. ममञ्जेव मही तस्य भूरिभारवपीडिता MBh. 1, 3717. महीं मञ्जतीमिव 3, 10517. ताम्रपात्रमधोऽङ्कुरं न्यस्तं कुण्डे ऽमलाम्भसि । पाष्टर्मञ्जत्यक्षेत्रे SĀRĀS. 13, 23. तदस्य वैत्राभरणम् — सलिले ममञ्ज RAGH. 16, 72. दुर्धनधन: पार्थिवले पुरा नौरिव मञ्जति MBh. 4, 1652. मा मञ्जी: शोकसागरे 2, 2103. 3, 4193. शोकसागरमन्तोभ्यं सर्वे ते ज्ञातयो गता: । तान्मञ्जमानानेकास्त्वं समुद्धर HARIY. 10303. तस्मादप्यौघान्मकृता मञ्जतं मा विशोपत: । त्रातुमर्हसि MBh. 3, 12754. एष तदीयवदनाम्बुवृक्षचैता दीनो यति: सपदि मञ्जति कामसिन्धौ DUĀRTAS. in LA. 83, 3. मया तमासि मञ्जता VIKR. 133. यथा दुश्चरितं सर्व वेदे त्रिवृति मञ्जति M. 11, 263. कृच्छ्रे स नरके मञ्जेद्गाये विष्णो रुद्धे MBh. 3, 2251. मञ्जत्येको हि निर्ये Spr. 3821. सो ऽसंज्ञतं नाम तम: (acc. st. loc.) सह तेनैव मञ्जति M. 4, 81. अतपास्त्वनधीयान: प्रतिग्रहकृचिर्द्वज: । अम्भस्यममञ्जेनेव सह तेनैव मञ्जति ॥ so v. a. führt zur Hölle 190. पाण्डवेषु यथान्यायमन्येषु च कुञ्जहृत् । वर्तमानो न मञ्जेस्त्वं तथा कृत्यं समाचर ॥ untergehen, zu Grunde gehen MBh. 1, 5631. यावन्ति तस्या गो: रोमाणि तावद्वर्षाणि मञ्जति 13, 3609. untertauchen (intrans.), in's Wasser gehen, — sich stürzen, sich hineinbegeben in: ज्ञायापतो ज्ञातो ऽमञ्जतो ohne unterzutauchen KĀT. ÇR. 5, 3, 31. SHAPY. BR. 3, 7. जगाम गङ्गामभितो मञ्जितुम् un sich zu baden MBh. 1, 5299. यो वा मञ्ज-त्यप्सु SUGR. 1, 267, 11. गृक्षा रुस्ते तथा नार्यो युक्ता मञ्जस्तथापि च (so die neuere Ausg.) HARIY. 8333. R. GORR. 2, 43, 6. नदीजले MĀRK. P. 22, 15. RAGH.